

JEZIKOVNI KOTIČEK

PISANJE ...

Glede na naslov bi lahko pisala o pisanju ali treh pikah, ker pa je to jezikovni kotichek z lektorskimi nasveti, se bom posvetila pravilnemu zapisu treh pik. Najbolj pogosto jih uporabljamo kot ločilo pri zapisovanju nedokončane naštevalne enote (*Vrt imamo lahko razdeljen na zelenjavni, cvetlični in zeliščni vrt, vrt za otroke ...*) ali nedokončanega besedila (*Ne delaj tega, hud...*), lahko pa je nestično kot v prvem primeru ali stično, kot je zapisano v drugem primeru.

Po Slovenskem pravopisu poznamo skladenjsko in neskladenjsko rabo treh pik.

Skladenjska raba

1. Enodelne tri pike zaznamujejo nedokončano misel ali izpuščene dele navedkov:

– *Bog živi vas Slovenke, prelepe, žlahtne rožice ...*

Če hočemo poudariti, da okrajšava ni avtorjeva, te pike postavimo v poševni ali oglati oklepaj: *Etika tudi kritično razpravlja o dolžnostih ali /.../ pravicah (J. Plut).*

2. Dvodelne tri pike ločijo vrinjeni stavek (zvezo stavkov) od drugega besedila:

– *Big Band Grosuplje tokrat pripravlja koncert ... nastopila bosta tudi obetavni vokalist Blaž Vrbič in pevka Ana Bezjak ... posvečen glasbi velikega Franka Sinatre.*

Neskladenjska raba

Tri pike nakazujejo izpust dela besede:

– *Zicco: Daj ne s..., v uniformo moraš.*

Včasih namesto treh pik lahko uporabimo pomišljaj.

Naj navedem še nekaj nepravilnih primerov zapisovanja treh pik:

– *V reviji Slovenska vojska imamo stalne rubrike Aktualno, Izpostavljamo, Intervju, ...*

– *V reviji Slovenska vojska imamo stalne rubrike Aktualno, Izpostavljamo, Intervju, ...*

– *V reviji Slovenska vojska imamo stalne rubrike Aktualno, Izpostavljamo, Intervju, ...*

Pravilen zapis je: *V reviji Slovenska vojska imamo stalne rubrike Aktualno, Izpostavljamo, Intervju ...*

Tri pike zapisujemo v leposlovju, niso pa zaželeni v strokovnih, publicističnih in drugih besedilih. Namesto njih raje uporabljamo okrajšave *itn., idr. ali ipd.*

V kakem časopisu, reviji in drugi publikaciji lahko opazite, da tri pike pišejo stično, torej brez presledka. V uredništvih so se za to odločili, da se v nekaterih primerih pri postavitvi članka na stran vrsta ne bi začela s tremi pikami.

V naslednjem jezikovnem koticčku bomo pisali o ...

Barbara Nežič

TERMINOLOŠKI KOTIČEK

ZRAKOPLOV ALI LETALNIK, CILJENJE ALI CILJNO DELOVANJE?

Tokrat o tistem, s čimer smo vas izzvali ob koncu prejšnjega prispevka. Gre za prevoda dveh angleških izrazov, *aircraft* in *targeting*. Čeprav se vsaj pri prvem zdi, da ne bi smelo biti težav, ni čisto tako. Povprašali smo jezikoslovce, vojaške strokovnjake in tudi pisce vojaških strokovnih besedil ter publiciste s tega področja in ugotovili, da mnenja vendarle niso tako enotna.

V zvezi s prevodom izraza *aircraft* smo že zapisali, da se Komisija za standardizacijo vojaške terminologije pri Ministrstvu za obrambo nagiba k prevodu *zrakoplov*. Tega najdemo v Vojaškem slovarju iz leta 2002, uporabljajo ga tudi v letalskih enotah Slovenske vojske, saj se jim zdi ustaljen in naj ga ne bi spreminjali. Bistveno pri tem je, da naj izraz ne vključuje samo letal, ampak tudi helikopterje in vsa druga zračna »plovila«.

Prevod *letalnik* je morda manj uveljavljen, vendar ga že lahko najdemo v Slovarju novejšega besedja slovenskega jezika (ZRC SAZU, 2012). Pomislek pri tem je, ali je res »vseobsegajoč« (čeprav slovar prav to celovitost nakazuje) ali pa navaja samo na letala. Zagovorniki tega izraza menijo, da gre pri *zrakoplovu* za srbohrvatizem in da je že v Letalskem razlagalnem slovarju (avtor Dominik Gregl, 2009) zapisano, da *letalnik* obsega vsa »zračna plovila«. Plovba naj bi bila poleg tega prenesena iz pomorstva. V Reviji Obramba in nekaterih strokovnih člankih se je letalnik kar uveljavil, čeprav med obema izrazoma naj ne bi bilo kakšne vsebinske razlike. Očitno je torej, da se bosta v različnih sredinah oba enakovredno uporabljala še naprej. To sicer ni narobe, prav pa bi bilo, da se stroka o tem poenoti. Terminologiji temu lahko samo sledimo.

Prevod izraza *targeting* se morda zdi trši oreh. Angleško-slovenski vojaški terminološki slovar iz leta 2006 ga opisno prevaja kot »izbiro ciljev in delovanje nanje«, vendar gre za obsežen in večstopenjski proces, ki obsega določanje ciljev, njihovo odkrivanje, ognjeno delovanje in oceno njegovih učinkov. Še širšo razlago ponuja stotnik Aleksander Andric v Biltenu Slovenske vojske (maj 2005), kjer uporablja izraz *ciljenje*. Kolegi s Fakultete za družbene vede sicer menijo, da se ta prevod ni uveljavil, in predlagajo *ciljno delovanje*, zavedajoč se, da eno- ali dvobesedni izraz nikoli ne more pokriti celotne vsebine. *Ciljenje* že nekaj let uporabljajo lektorice z ministrstva, z njim se je strinjal tudi prof. dr. Tomo Korošec. Kakorkoli že, ko se boste odločali o enem ali drugem, naj bo iz sobesedila razvidno, kaj naj bi to pomenilo, vsekakor pa se izognite uporabi izvirnega angleškega izraza, kar, žal, tudi že opažamo v različnih besedilih in predstavitvah. Pri tem gre, kot bi rekla kolegica, samo za potuho.

Pa še napoved vsebine naslednjega prispevka. Povprašali bomo nekaj strokovnjakov o tem, kako prevajati *handling*. Ali je to (kot je najpogosteje prevajano) *rokovanje* ali je vendarle *ravnanje*? Ali je res kakšna razlika v pomenu? Kam v tem okviru sodi *manipulacija*? Podoben, čeprav bolj »doktrinaren«, je problem prevajanja izraza *transformativon*. *Transformacija* ali *preoblikovanje*? Pričakujemo tudi vaše predloge.

Mateja Švab, višja vojaška uslužbenka, prevajalka in terminologinja
Janko Berlogar, višji vojaški uslužbenec, lektor in terminolog
Šola za tuje jezike